

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 września 2022 r.

Pozycja 147

POSTANOWIENIE z dnia 31 grudnia 2019 r. Sygn. Ts 43/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.D. w sprawie zgodności:

„§ 9 ust. 2 lit. a i b Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym obwieszczonym przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 14 grudnia 2011 r.) w związku z art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. Nr 16 poz. 124, ze zm.) jako normującymi w stosunku do osoby wykonującej zawód adwokata, zakaz pełnienia funkcji członka zarządu w spółce prawa handlowego oraz ograniczającej osobie pełniącej funkcję członka zarządu w spółce prawa handlowego prawo wykonywania zawodu adwokata pod rygorem ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej jako formy odpowiedzialności represyjnej zagrożonej karą” z art. 17 ust. 1 i 2, art. 20, art. 21 ust. 1 w związku z art. 22, art. 31 ust. 1-3, art. 37 ust. 1; art. 42 ust. 1; art. 65 ust. 1, art. 64 ust. 1 w związku z art. 5 i art. 8 ust. 2, art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 marca 2018 r. (data nadania) M.D. (dalej: skarżący) przedstawił następujące okoliczności faktyczne i prawne.

Skarżący wykonuje zawód adwokata. Orzeczeniem z 7 czerwca 2016 r. (nr [...]) Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w G. uznał skarżącego „winnym tego, że w okresie od dnia 12 kwietnia 2011 r. do grudnia 2014 r. pełnił funkcję członka zarządu w [...] z siedzibą w L. oraz w okresie od dnia 10 czerwca 2010 r. do grudnia 2014 r. pełnił funkcję członka zarządu w [...] z siedzibą w L. to jest czynu z § 9 ust. 2 lit. a Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu w związku z art. 80 Prawa o advokaturze”. Skarżącemu tym orzeczeniem wymierzono karę nagany, a także obciążono go kosztami postępowania. Rozpatrując odwołanie skarżącego od tego rozstrzygnięcia Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, orzeczeniem z 20 maja 2017 r. (sygn. akt [...]), utrzymał je w mocy. Postanowieniem z 13 grudnia 2017 r.

(sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy oddalił kasację skarżącego od tego orzeczenia jako oczywiście bezzasadną.

2. Skarżący podniósł, że możliwość zarządu swoim mieniem przez zajmowanie stanowisk w podmiotach prawa powołanych do prowadzenia działalności gospodarczej oraz wolność wykonywania zawodu mogą być ograniczane jedynie ustawą i tylko ze względu na interes publiczny. Jak twierdzi, ustanowiony wobec osoby wykonującej zawód adwokata, w kwestionowanych przepisach, zakaz pełnienia funkcji członka zarządu w spółce prawa handlowego ingeruje w wolność wykonywania zawodu i podejmowania działalności gospodarczej. Jednocześnie zakaz ten i odpowiedzialność dyscyplinarna (represyjna) przewidziana za jego naruszenie nie wynikają z ustawy i zostały ustanowione z przekroczeniem kompetencji organów samorządu adwokackiego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Skarga konstytucyjna jest środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, za pomocą którego następuje usuwanie z systemu prawnego przepisów ustaw lub innych aktów normatywnych, stanowiących podstawę ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej, naruszającego wolności lub prawa albo obowiązki skarżącego określone w Konstytucji (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Precyzując zasady, na jakich dopuszczalne jest występowanie ze skargą konstytucyjną, ustawodawca nałożył na skarżącego obowiązek złożenia jej – po wykorzystaniu przez skarżącego dostępnych zwyczajnych procedur i instytucji, prowadzących do wyczerpania przysługującej w sprawie drogi prawnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.) – w ciągu trzech miesięcy od doręczenia ostatecznego rozstrzygnięcia. Wniesienie przez skarżącego nadzwyczajnego środka zaskarżenia (np. kasacji w postępowaniu karnym) nie ma przy tym wpływu na bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej.

Skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną w związku z oddaleniem jego kasacji od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w G., w którym uznano skarżącego wykonującego zawód adwokata za winnego przewinienia dyscyplinarnego w postaci pełnienia funkcji członka zarządu w dwóch spółkach.

Postępowanie dyscyplinarne prowadzone wobec adwokata jest postępowaniem dwuinstancyjnym. Zgodnie z art. 91 i art. 92 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184; dalej: prawo o adwokaturze) właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, w drugiej zaś instancji – Wyższy Sąd Dyscyplinarny. W myśl art. 95n prawa o adwokaturze, „w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy: 1) Kodeksu postępowania karnego (...)”. Oznacza to, że od wyroku sądu pierwszej instancji przysługuje tzw. zwykły środek odwoławczy, zaś rozstrzygnięcie wydane na skutek jego rozpatrzenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny jako sąd drugiej instancji kończy postępowanie i jest prawomocne. Podważenie takiego orzeczenia jest możliwe tylko przez wniesienie nadzwyczaj-

nych środków zaskarżenia, które służą przede wszystkim usunięciu rażących błędów postępowania. Jednym z takich środków jest kasacja.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał stwierdza, że w niniejszej sprawie orzeczeniem ostatecznym w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest prawomocne orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z 20 maja 2017 r. (sygn. akt [...]). Od daty doręczenia skarżącemu tego orzeczenia (14 lipca 2017 r.) rozpoczął bieg terminu do wniesienia przez niego skargi konstytucyjnej. Skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną 10 marca 2018 r. (data nadania), a więc po upływie trzymiesięcznego terminu do jej wniesienia, przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Ze względu na niedochowanie przepisane go terminu do złożenia skargi konstytucyjnej Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – odmówił nadania jej dalszego biegu, postanawiając jak w sentencji.

Z uwagi na powyższe Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.